

RPW/6451/2020 N
Data: 2020-02-17

Dr hab. Magdalena Dyras, prof. UJ

Instytut Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego

Recenzja dorobku naukowego doktor Ewy Szperlik oraz jej rozprawy habilitacyjnej pt. *Chorwacka (nie)pamięć o Jugosławii. Przemilczenia, pominięcia i odpamiętanie w prozie chorwackiej po roku 1991* (Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2019)

Recenzja została przygotowana na podstawie art. 16 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 18a ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65, poz. 595 ze zm.), a także § 4 i 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz.U. nr 196, poz. 1165) w związku z art. 179 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1669) oraz na podstawie uchwały Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 3 grudnia 2019 roku powołującej Komisję Habilitacyjną w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr Ewy Szperlik.

Dr Ewa Szperlik ukończyła studia slawistyczne na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu w 2003 roku i uzyskała tytuł magistra na podstawie pracy *Wokół prozy fantastycznej Gorana Tribusona*. W tym samym roku rozpoczęła studia doktoranckie w Katedrze Filologii Słowiańskiej na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. W roku 2008 uzyskała tytuł doktora nauk humanistycznych na podstawie dysertacji *Recepcja i realizacja poetyki socrealizmu w prozie chorwackiej i łужицkiej* napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Bogusława Zielińskiego. Na podkreślenie zasługuje komparatystyczny charakter pracy doktorskiej oraz fakt opanowania języka górnołużyckiego dla potrzeb prowadzenia badań. Warto zauważyć, że wśród polskich slawistów brakuje specjalistów, którzy kompetentnie mogliby się zająć literaturoznawstwem sorabistycznym, zatem tym bardziej należy się cieszyć, że dr Szperlik dołączyła do tego wąskiego grona. Od października 2008 roku Habilitantka pracuje w Instytucie Filologii Słowiańskiej UAM w

Poznaniu, do września 2018 jako adiunkt, obecnie jako starszy wykładowca (Autoreferat str. 1). Po uzyskaniu stopnia doktora opublikowała 33 artykuły i jedną recenzję.

Aktywność naukową Habilitantki po otrzymaniu stopnia doktora oceniam bardzo wysoko. Dr Ewa Szperlik publikowała swoje prace zarówno w Polsce, jak i za granicą (przede wszystkim w Chorwacji i Serbii), była również bardzo aktywna jako uczestniczka życia naukowego, co potwierdza udział w licznych konferencjach i kongresach międzynarodowych, a co osobiście może poświadczyć pisząca te słowa, biorąca udział w wielu tych samych wydarzeniach naukowych.

Ocena rozprawy habilitacyjnej pt. *Chorwacka (nie)pamięć o Jugosławii. Przemilczenia, pominięcia i odpamiętanie w prozie chorwackiej po roku 1991* (Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2019)

Przedstawiona mi do oceny monografia – główne osiągnięcie naukowe, sytuuje się w kręgu badań na pamięć (*memory studies*), które w ostatnich latach znalazły się w centrum zainteresowań humanistyki i zbudowały szerokie zaplecze teoretyczne (szczególnie należy tu wskazać na dorobek badaczy niemieckich jak Astrid Erll, Birgit Neumann, Harald Welzer, klasyczne już prace Aleidy i Jana Assmanów, Maurice’a Halbwachsa, Paula Ricoeura, Pierre’a Nory). Znaczącą decyzją jest też umieszczenie analiz badanych tekstów w kontekście przemian tożsamościowych po 1990 roku oraz odwołania do studiów nad traumą, studiów nad płcią i postzależnościowych.

Po rozpadzie Jugosławii w latach 90-tych stało się możliwe, a wręcz konieczne, ponowne napisanie jej powojennej historii. Dostępne stały się źródła i teksty, które przez dziesiątki lat podlegały zakazom i działaniu cenzury. Potrzeba reinterpretacji przeszłości, a co za tym idzie ponownego określenia swej tożsamości po uwolnieniu się z federacyjnego uścisku, przyczyniła się do powstania (lub odzyskania) wielu świadectw literackich podejmujących tematykę traumatycznych doświadczeń Chorwatów po 1945 roku. Uważam, że dr Ewa Szperlik dokonała trafnego wyboru przedmiotu swych badań decydując się na skompletowanie materiału pozwalającego na ujawnienie przemilczeń i pominięć oraz tematów tabu w państwie Tity. Tym samym zdołała ukazać sieć powiązań, które przez lata pozostawały ukryte oraz opisać wydarzenia, o których przez powojenne dziesięciolecia milczały oficjalne opracowania historyczne. Zaslugą badaczki jest staranne uporządkowanie

badanego materiału, którego zgromadzenie wymagało sporego wysiłku, także dlatego, że niektóre z tekstów bywały niszczone po interwencji cenzorów, inne funkcjonowały w nieoficjalnym obiegu (np. wydania emigracyjne).

Kompozycja pracy jest klarowna, podlega kryterium tematycznemu, za sprawą którego Habilitantka wyłoniła najważniejsze obszary przemilczeń i pominieć. Zwróciła też szczególną uwagę na fakt, że przyjęcie nowej perspektywy stało się możliwe dzięki pojawieniu się licznych świadectw autobiograficznych oraz tekstów fikcjonalnych opartych na osobistych, traumatycznych przeżyciach, ujawnieniu *mikrohistorii* opisujących „małe światy zwykłych ludzi” jak je określa Ewa Domańska, której ustalenia teoretyczne Habilitantka często, z korzyścią dla pracy, przywołuje.

Rozprawę otwiera wprowadzenie (s.7- 30), które precyzuje zakres badań, metodologię oraz cele naukowe pracy. Habilitantka wskazuje na najważniejsze opracowania odnoszące się do badanej problematyki¹ oraz komentuje zmiany postrzegania przeszłości jugosłowiańskiej wobec dynamicznego rozwoju badań nad pamięcią zbiorową. Wprowadzenie przynosi także przegląd powojennej historii Jugosławii, skutków obowiązującej doktryny „braterstwa i jedności” oraz represji wobec Chorwatów, obarczanych, niezależnie od poglądów, winą za zbrodnie ustaszowskie. Prowadziło to nasilenia się fali emigracyjnej (lata 50-te), a także braku akceptacji lansowanego przez aparaczyków Tity modelu kultury socjalistycznej, gdzie poczesne miejsce zajmowali wywodzący się z partyzantki bohaterowie narodowi. Autorka wspomina kilkakrotnie o dużej popularności wśród młodych Chorwatów, twórczości Mile Budaka, którego powieści wycofano wówczas z kanonu lektur. W tym miejscu chciałabym się upomnieć o przypis i informację dla czytelników niezajmujących się literaturą chorwacką, że Budak był ministrem edukacji i religii w czasach NDH, tworzył powieści przynależące do nurtu „krwi i ziemi” (*Ognjište*), zaś po wojnie został osądzony i stracony. Wartości literackie jego powieści są moim zdaniem dyskusyjne, co nie zmienia faktu, że był on postrzegany jako twórca prawdziwie chorwacki i funkcjonował w nieoficjalnym obiegu czytelnicznym niejako w akcie protestu wobec listy lektur opowiadających o walce narodowyzwoleńczej. Używaną tutaj formę Milego Budaka (s. 14) zamieniłabym jednak na Mile Budaka.

¹ Drobną korektą: autorem tekstu *Predrag Matvejević: Jugosłowianin na emigracji, czyli między azylem i egzylem* jest Damian Kubik nie Kubiak. Chciałabym również zwrócić uwagę na przypis 52 (s.21-22) dotyczący aktywności chorwackich *borgesowców*. W mojej ocenie do roku 1975 możemy mówić o tekstach w konwencji fantastycznej, potem praktyki twórcze „rozchodzą się” i rzeczywiście pojawiają się liczne teksty ujawniające stosunek jednostki do represyjnego i biurokratycznego systemu władzy (por. J. Pavičić *Hrvatski fantastičari. Jedna književna generacija*, Zagreb 2000 s. 15-19).

Omówienie znaczenia sprawy narodowościowej w państwie Tity, przegląd najważniejszych wydarzeń powojennych, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. *Chorwackiej Wiosny* i kwestii związanych z obroną języka ojczystego (*Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog jezika* 1967) oraz działalności tajnych organizacji patriotycznej młodzieży chorwackiej, buduje ważny kontekst dla późniejszych rozważań i analiz. Zaletą całej pracy jest staranne łączenie prowadzonego wywodu z istotnymi informacjami dotyczącymi historii i uwarunkowań społecznych.

Rozdział I (s. 31- 71) zatytułowany *Lęk przed „krwawym potopem”. Jugosławia Tity z perspektywy chorwackiej emigracji politycznej (1945-1990)* został poświęcony, zgodnie z zapowiedzią wyrażoną w tytule, środowisku chorwackich emigrantów, którym po wojnie udało się opuścić ojczyznę i obserwować ją z oddalenia. Narracje prawicowe, jak je określa Habilitantka, ukazywały martyrologię narodu chorwackiego, szykany wobec intelektualistów oraz prawdziwy obraz wydarzeń powojennych, na których bolesne piętno odcisnęły Bleiburg oraz Jasenovac. Na emigracji wydawano czasopismo „Hrvatska revija” (o tradycji sięgającej jeszcze czasów przedwojennych), które początkowo ukazywało się w Argentynie (od 1951), potem zaś w Barcelonie do 1991 roku, kiedy stał się możliwy powrót do Chorwacji i ostatecznie doszło do połączenia się dwóch nurtów literatury chorwackiej. Habilitantka poświęca wiele uwagi nurtowi emigracyjnemu, o którym nie tylko milczano przez dziesięciolecia, ale wręcz starano się go unicestwić bezwzględными metodami bezpieki (UDB-y). Autorka monografii odtwarza losy czasopisma ale też sięga do „obszernego, nieprzeanalizowanego jeszcze w sposób wyczerpujący zasobu chorwackiej literatury emigracyjnej” i wybiera teksty trzech reprezentatywnych autorów; Luki Brajnovicia, Joza Kljakovicia i Gojka Borića, których łączy niezgoda na obarczanie wszystkich Chorwatów winą za politykę państwa NDH, silne poczucie krzywdy, eksponowanie chorwackiej martyrologii i niechęć wobec „wschodniego barbarzyństwa”. Każdej z postaci poświęca obszerną notę biograficzną, a następnie analizuje wybrane teksty, które stanowią przejmujące świadectwo powojennych losów chorwackich emigrantów politycznych.

Luka Brajnović jest autorem zapisów pamiętnikarskich (Habilitantka używa określenia memuary, które w moim odczuciu jest przestarzałe) *Služiti istini* (*Służyć prawdzie*), w których daje świadectwo „tortur zadawanych chorwackim intelektualistom przez wszystkie systemy totalitarne XX wieku.” Gojko Borić był redaktorem licznych czasopism emigracyjnych, także najbardziej prestiżowego z nich „Hrvatska revija”, autorem autobiografii *Hrvat izvan domovine. Sjećanja političkog emigranta*. Ewa Szperlik porównuje

poglądy przedstawicieli emigracji i wskazuje na ich źródła, przywołuje również treści ukazujące zbrodnie partyzantów oraz reżimu Tity. Duże znaczenie poznawcze mają wywiedziony z tych tekstów opis życia emigracji politycznej, oraz świadectwa o prześladowaniach i morderstwach UDB-y. W drugiej części rozdziału została przywołana historia Jozy Kljakovicia, malarza i rzeźbiarza, autora dwóch powieści autobiograficznych *Krvavi val* oraz *U suvremenom kaosu*. Szczegółowa analiza przywołanych powieści, przynoszących refleksje dotyczące historii Europy i Bałkanów, skonfrontowana z dramatycznymi wydarzeniami z życia artysty stanowi doskonałą ilustrację losu chorwackiego politycznego emigranta, tułającego się pomiędzy Europą i Ameryką Południową.

Kolejny rozdział *Literacki obraz pamięci o Bleiburgu i zbrodniach partyzanckich na tle chorwackiego imaginarium martyrologicznego* (s.73 - 117) jest próbą odzyskania pamięci o Bleiburgu, marszach śmierci, cierpieniach niewinnych ofiar i ich masowych grobach. Dopiero po 1990 roku tragiczne wydarzenia, jakie rozegrały się zaraz po zakończeniu II wojny światowej, zostały przywrócone oficjalnemu dyskursowi publicznemu i wpisane do narodowego imaginarium martyrologicznego. Habilitantka szczegółowo rekonstruuje wydarzenia historyczne oraz ujawnia ich niekiedy złożone przyczyny, a także przywołuje literackie zapisy świadków – ofiar a także fikcyjne utwory literackie. I tak, szczególną uwagę poświęca powieściom Marina Zurla *Truba za Bleiburg* Mirka Sabolovicia *Na istoku zapada* oraz Ivana Aralicy *Četverored* (Aralica nie był świadkiem „chorwackiej drogi krzyżowej”). Ewa Szperlik potrafiła wskazać na ideologiczne „obciążenie” tematu oraz celnie nazwać cechy dyskursu skrajnej prawicy starając się odtworzyć przebieg tragicznych wydarzeń z 1945 roku. Wykorzystane zostały również stosunkowo niedawno wydane (najnowsze z 2017 roku) teksty autobiograficzne Ivana Otta, Slavicy Kumpf, Branimira Kovačevicia oraz Filipa Ćorlukicia, niosące ogromny ładunek emocjonalny. Bleiburg zostaje ukazany także jako *lieux de memoire*, nośnik pamięci i miejsce traumatyczne. Autorka wpisuje ten symbol narodowej tragedii w nurt narracji tożsamościowych, jakie pojawiły się po 1991 roku, ukazuje też jak znaczące miejsce zajął temat Bleiburga w panteonie martyrologii narodowej oraz jakie skutki przynosi wieloletnie zaniechanie rozliczenia zbrodni.

Rozdział trzeci *Jugosłowiańska germanofobia - wypędzenie i prześladowania Niemców naddunajskich* ujawnia fakty dotyczące tak zwanej kwestii Szwabów, mieszkańców pochodzenia niemieckiego, którzy od dziesięcioleci zamieszkiwali na Bałkanach, dokąd przybyli na żyzne tereny pozostawione przez Turków (po pokoju karłowickim). Okres powojenny otwiera tragiczną kartę w losach mniejszości niemieckiej, sławońskich Szwabów,

Vladimir Bobinac, Eva Grlić). W poszczególnych tekstach pojawiają się relacje o systemie kar i prześladowaniach, o stosunkach pomiędzy więźniami, ich codziennym życiu, naznaczonym poniżeniem oraz o morderczej pracy fizycznej, która prowadziła do załamania psychicznego, prób samobójczych czy śmierci z wycieńczenia. Narracje o cierpieniach obozowych są także opowieścią o granicach ludzkiej cielesności, upokorzeniu i zostają powiązane z pojęciami biopolityki i biowładzy. Ewa Szperlik ponownie kieruje uwagę czytelników na traumatyczne doświadczenia kobiet więźniarek oraz fakt, że o cierpieniach kobiet dowiedziano się dopiero w latach 90-tych. Ważnym uzupełnieniem analizy zapisów autobiograficznych jest prześledzenie losów więźniów, którzy powracali do swych domów po odbyciu kary. Przeważnie skazani byli na samotność, unikano ich czy wręcz wykluczano z kręgu rodzinnego i znajomych. Archipelag Nagi zostaje ostatecznie ukazany jako miejsce (nie) pamięci i nie-miejsce pamięci, przestrzeń obciążona brakiem odpowiedniej pamięci ofiar, miejsce traumatyczne, skazane na wieloletnie milczenie. (W tym rozdziale doskonale mieściłaby się analiza powieści *Zapisi i vremena Nikice Slavića (hagiografija)* (2007) Ludwiga Bauera, autora przywoływanego już wcześniej, ale to tylko podpowiedź na przyszłość).

Rozdział szósty *Socjalistyczna codzienność w krzywym zwierciadle: Jugosławia - raj utracony?* został poświęcony oglądowi rzeczywistości jugosłowiańskiej z perspektywy pokolenia urodzonego i dorastającego w państwie Tity. Autorka odwołuje się do narzędzi, jakich dostarcza historia codzienności i przy ich użyciu uważnie rekonstruuje jugosłowiańską rzeczywistość z wszystkimi jej niedoskonałościami, ujawnia fałszerstwa historyczne i manipulacje jako element socjalistycznego wychowania, opisuje rytuały, akcje młodzieżowe, kult wodza. Również i w tym rozdziale literatura zostaje wykorzystana jako medium pamięci. Habilitantka wnikliwie analizuje powieści Pavla Pavličicia, Gorana Tribusona, Dubravki Ugrešić, Slavenki Drakulić urodzonych w latach 40-tych XX wieku oraz nieco młodszej Ivany Sajko (ur.1975). W ten sposób staje się możliwa konfrontacja doświadczeń i wspomnień starszego i młodszego pokolenia twórców, którym przyszło żyć i dorastać w Jugosławii. Analizie tekstów literackich towarzyszą odwołania do opracowań teoretycznych chorwackich badaczy, Mašy Kolanović, Igora Dudy, Iva Pericia czy Vinka Brešicia.

W zakończeniu (s.261 - 280) Autorka pracy prezentuje syntetycznie ujęte wnioski, ukazuje pracę pamięci i znaczenie *odpamiętania*, wskazuje na zasadnicze zmiany w podejściu do przeszłości jako takiej i jej reinterpretacji. Odwołując się do omówionych przykładów ukazuje, jak dokonało się przejście od podejścia aprobatywnego i nurtu jugonostalgicznego

do postrzegania Jugosławii jako państwa opresyjnego, „występującego przeciwko swoim obywatelom z pozycji biopolityki i biowładzy”. W tym, jakże potrzebnym podsumowaniu Habilitantka zamyka prowadzone wątki i prezentuje wnioski końcowe raz jeszcze odwołując się do wcześniej przywołanych obszarów „złej pamięci” i (nie)pamięci.

Rozprawę habilitacyjną dr Ewy Szperlik postrzegam jako osiągnięcie naukowe stanowiące znaczący wkład w rozwój polskich literaturoznawczych badań sławistycznych, nie waham się też nazwać ocenianej monografii mianem pozycji wybitnej, która powinna stać się lekturą obowiązkową zarówno kroatystów, jak i wszystkich badaczy zajmujących się słowiańszczyzną południową. Pragnę również podkreślić, że problematyka, którą podjęła Habilitantka nie doczekała się do tej pory wystarczającego opracowania, a zatem *Chorwacką (nie)pamięć o Jugosławii...* należy postrzegać jako ważny przyczynek do poszerzenia pola badań.

Ocena istotnej działalności naukowo-badawczej dr Ewy Szperlik

Doktor Ewa Szperlik może pochwalić się ilościowo znaczącym dorobkiem publikacyjnym: jest autorką 33 artykułów naukowych i jednej recenzji, które ukazały się w czasopismach krajowych i zagranicznych, opracowaniach zbiorowych, tomach pokonferencyjnych i monografiach. Siedem tekstów Habilitantka opublikowała w czasopismach znajdujących się w bazie Web of Science (liście European Reference Index for the WoS) lub na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH).

Aktywność naukową Habilitantki oceniam bardzo wysoko. Warto odnotować, że jej publikacje są zróżnicowane tematycznie, zaś zainteresowania wykraczają poza krąg literatur chorwackiej, serbskiej i bośniackiej. Dr Ewa Szperlik badała także teksty przynależące do literatur łużyckiej i bułgarskiej, ma w swoim dorobku artykuły o charakterze komparatystycznym oraz z zakresu badań nad przekładem. Zainteresowania naukowe Habilitantki obejmują badania nad mechanizmami pamięci, studia nad traumą, narracje tożsamościowe, studia nad płcią, autobiografizm, rozumiany jako strategia artystyczna.

Teksty najwcześniej publikowane (lata 2004-2007) łączą się z problematyką poruszaną w pracy magisterskiej; prozą fantastyczną Gorana Tribusona (dwa teksty ukazały się w serbskich czasopismach literaturoznawczych) oraz literaturą chorwackich *borgesowców* w kontekście badań nad postmodernizmem. W tym nurcie zainteresowań umieściłabym także

badania nad prozą oniryczną Damira Miloša („*Międzyświaty*”, *zaułki i przestworza*. *Oniryczna proza Damira Miloša – Naukodonozor i Otok snova*).

Kolejny krąg tematyczny wyznaczają artykuły poświęcone zagadnieniu socrealizmu w literaturach słowiańskich (*Antypody socrealizmu. Z problemów powojennej literatury łużyckiej i chorwackiej, Wokół bułgarskiego socrealizmu – na przykładzie utworów Ivana Martinova, Zapomniany panteon - socrealistyczni bohaterowie jugosłowiańskiej prozy partyzanckiej, Wizerunek miasta i wsi w prozie łużyckiej oraz Przodownicy, partyzanci i kobiety na traktorach czyli (ukryty?) erotyzm i (a)seksualność bohaterów prozy socrealistycznej*). Badaczka świetnie sobie poradziła z niedostatecznie jeszcze opracowanymi materiałami źródłowymi, stworzyła zarazem swoisty cykl poświęcony modelom powieściowym, odwołującym się do poetyki socrealizmu.

Problematyka związana z konsekwencjami przemian po rozpadzie Jugosławii, losami emigracji politycznej i zarobkowej, postaciami nowych bohaterów literackich i ich najczęściej hybrydyczną tożsamością, tworzą krąg zagadnień pozostających w centrum zainteresowań Habilitantki. W tym nurcie mieszczą się wartościowe poznawczo teksty dotyczących przede wszystkim prozy współczesnej z uwzględnieniem szerokiego kontekstu kulturowego i społecznego (*Gastarbeiter, włóczęga, inteligent – postaci emigrantów w chorwackiej prozie przełomu XX i XXI wieku, Egzil kao prostor zbivanja u hrvatskoj prozi XX/XXI stoljeća, Između Bosne, Dalmacije i Zagreba – Jergovićevih junaka „život u kolodvorskoj čekaonici”*). Warto też zwrócić uwagę na cykl artykułów naukowych podejmujących problematykę prozy wojennej (*ratno pismo*), doświadczeń traumatycznych, tożsamości płciowej i cielesności. Habilitantka opublikowała także teksty, które można odczytać jako swoisty rekonesans w obrębie tematyki podejmowanej w monografii *Chorwacka (nie)pamięć o Jugosławii. Przemilczenia, pominięcia i odpamiętanie w prozie chorwackiej po 1991 roku* omawiające problematykę funkcjonowania chorwackiej emigracji politycznej (1945-1990), narracji nieobecnych w czasie trwania titowskiej dyktatury, kobiecych świadectw z czasów prześladowania Szwabów, traumy obozowej, tematów tabu w literaturze i kulturze chorwackiej. Przywołane tutaj teksty ujawniają dobrą orientację w zróżnicowanych kontekstach badań literaturoznawczych, rozległą wiedzę Autorki i jej inwencję interpretacyjną, mają bez wątpienia dużą wartość poznawczą i naukową. Przedstawiony mi do oceny dorobek potwierdza znaczący wkład Habilitantki w rozwój badań nad chorwacką literaturą współczesną.

Swoje uwagi dotyczące działalności naukowej dr Ewy Szperlik chciałabym uzupełnić informacjami o jej aktywności przekładowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Habilitantka jest autorką tłumaczeń tekstów naukowych (Periny Meić w „Poznańskich Studiach Slawistycznych” i Krešimira Bagicia w „Widzieć Chorwację. Panorama literatury i kultury chorwackiej 1990-2005”) oraz tekstów literackich (Gorana Tribusona *Klasztor*, Eda Bartola *Dzień za dniem*, Višnji Stahuljak *Wspomnienia*). Od początku pracy naukowej wzięła aktywny udział w 39 międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych. Wypromowała 27 prac licencjackich, jest też promotorem pomocniczym w przewodzie doktorskim mgr Pauliny Kudzin przygotowującej rozprawę *Śledztwo w sprawie płci. Po-etyka prozy kryminalnej chorwackich autorek w XX i XXI wieku* pod kierunkiem prof. UAM dr hab. Magdaleny Koch. Dr Ewa Szperlik jest też zaangażowana w działalność popularyzatorską, prowadziła (i zarazem tłumaczyła) szereg spotkań literackich z autorami chorwackimi i serbskimi (zob. Załącznik nr 4), wygłaszała wykłady popularyzatorskie, organizowała też Dni Kultury Chorwackiej i Dni Chorwacji w Poznaniu.

Konkludując, z pełnym przekonaniem stwierdzam, że dorobek naukowy Habilitantki wnosi ważny wkład w rozwój dyscypliny oraz spełnia ustawowe wymagania dotyczące nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa. Wnoszę zatem o dopuszczenie dr Ewy Szperlik do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Dr hab. Magdalena Dyras, prof. UJ

Kraków, 11 lutego 2020.